

akuten i Stockholm den 20 augusti 2004. Den ansvarige veterinären missade helt enkelt Divas chocktillstånd och lät en sköterska ta beslutet att skicka hem Diva för att "sova" den natten. Veterinären hade dessutom gjort en bristfällig journalföring, vilket hon också kritiserades för av nämnden.

- I efterhand har jag förstått att veterinären som var i tjänst den kvällen aldrig ens hade tittat på Diva. Hon lät i stället en sköterska ta beslutet att skicka hem Diva för natten, berättar Mari Edman.

Magsjukan som till en början verkade vara en "vanlig" magsjuka

kade hund hade somnat in för gått.

Sedan starten 1995 har öknings-takten av antalet anmälningar till Veterinära ansvarsnämnden varit hög, under de senaste tio åren har antalet anmälningar nästan fördubblats.

Ökningen kan delvis förklaras av en ökad medvetenhet om möjligheten att anmäla en veterinär som man anser gjort ett fel. Enligt upp-gift uppmanar även vissa försäkringsbolag de djurägare som mist ett djur på grund av felbehandling av veterinär sina kunder att anmä-

mer barmk 100. De är familje-medlemmar som man umgås väldigt nära med. Många sover till och med i samma säng som sitt husdjur, och då ställer man också krav på bästa möjliga behandling om djuret blir sjukt, säger Bengt Jakobsson på Veterinära ansvarsnämnden som ytterligare en förklaring till det ökande antalet anmälningar.

I dag är det endast den praktiserande veterinären som kan anmälas för felbehandling, men i framtiden kommer eventuellt även all annan personal, som exempelvis

vården. Det kommer i så fall möjligtvis leda till en ytterligare ökning av antalet anmälningar, men kanske också till större noggrannhet på djurklinikerna.

Mari Edman får aldrig tillbaka sin hund, men hoppas att samma veterinär aldrig ska göra om samma misstag. Och hon tror att om även sköterskan hade kunnat ställas till ansvar så hade utgången kanske blivit en annan.

- Om sköterskan haft ett formellt ansvar hade hon nog inte vågat ta beslutet att skicka hem Diva utan att veterinären ens tittat

- Diva och jag levde i symbios. Hon var hela mitt liv och när hon dog var det inte bara hon som dog utan också en del av mig, säger Mari.

Efter Divas död har hon blivit betydligt mer kritisk till veterinärer och djursjukhus. För minsta vaccination väljer hon veterinär med omsorg.

- Jag kommer aldrig att lita fullt ut på en veterinär igen i hela mitt liv. TT Spektra

Anna Lefvert
anna.lefvert@ttspektra.se

SKYDD. Ridning är Sveriges farligaste sport. Årligen skadas cirka 13 000 ryttare. En svensk uppfinning kan förhoppningsvis göra tjejnernas favoritsport säkrare.

Hjälmen som ska rädda liv

FRITID. Den heter Mips, den nya säkra ridhjälmen. En förkortning för Multi-directional Impact Protection System. Ursprungligen var Peter Halldins tanke att utveckla en hjälm för motorcykelförare.

- Men ryttare och mc-förare får samma typ av skullskador, förklarar han. Vid en fallolycka i hög fart utsätts huvudet för ett snett slag, så kallat rotationsvåld. Det gör att hjärnan glider mot skallbenet och blodkärl kan slitas av och orsaka blödningar i hjärnan. Dessutom kan nervtrådar översträckas.

Peter Halldin är teknologie doktor med Kungliga tekniska högskolan och Karolinska institutet i Stockholm som arbetsplatser. Till sammans med neurokirurgen Hans von Holst forskar han på att förebygga nack- och skullskador

vid till exempel trafikolyckor.

- Hittills har man testat hjälmar genom att släppa dem rakt ner i backen. För att få fram det sneda rotationsvåldet har vi i stället jobbat med datorsimulering.

Dessutom har de tagit fram en testutrustning där hjälmarna kraschas mot en rullande vägbana.

- Mipshjälmen har ett glidskydd mellan inner- och ytterskiktet som tar upp 30-40 procent av rotationsenergin. Det gör att skalet följer med till viss del. Fast den känns lika robust som en vanlig hjälm.

I februari gick Lotta Wallin landslagsryttare och veterinär, tillsammans med Markus Norling ansvarig för personskadefrågor på ett försäkringsbolag, ut och krävde hjälmtvång för ryttare upp till 18 år.

De har tung statistik att luta sig mot:

■ Ridning och fotboll är Sveriges två största ungdomsidrotter och ridning den i särklass största kvinnsporten. 500 000 svenskar rider.

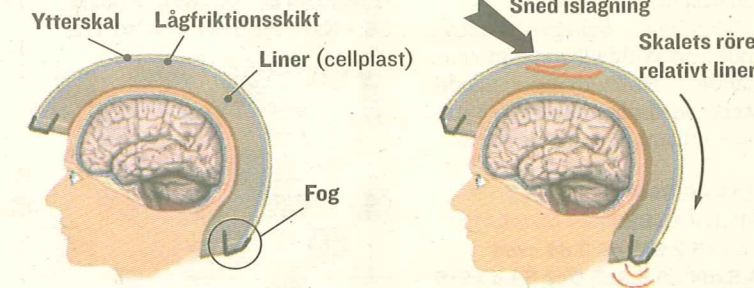
■ Årligen skadas 13 000 ryttare. Över 1 000 drabbas av skullskador.

■ Av 22 dödsfall under 1987-95 berodde 18 på skall- eller hjärnskador.

■ Av 156 patienter som drabbats av skador på nervsystemet i samband med ridolyckor hade bara två använt hjälm.

Lotta Wallin och Markus Norling vänder sig mot att Svenska Ridsportförbundet inte rekommenderar hjälm i alla sammanhang. Inom dressyr, i klasser över medelsvår A, är det till och med otillåtet att bära hjälm, då måste

■ SÅ FUNGERAR RIDHJÄLMEN

Grafik: J. LÖÖF

ryttaren ha frack och hög hatt. Även juniorer. Inom westernridningen tävlas det alltid utan hjälm - en cowboyhatt ger inte mycket skydd mot skullskador. Inom hoppning ställs det på framhoppningen enbart krav på huvudbonad, vilket ofta visar sig vara keps.

Peter Halldin och Hans von Holst har nu grundat ett eget litet företag, Mips AB, för att marknadsföra sin säkerhetshjälm, och de har fått draghjälp av både Länsförsäkringar och Agria.

- Jag har precis varit i Hongkong för att hitta en lämplig tillverkare. Designen är viktig om den

ska vara attraktiv för ryttarna att bära. Den ska se ut som en traditionell ridhjälm, i svart sammet.

Utvecklingsarbetet inleddes redan 1996 och går nu mot sitt slut.

- Vi hoppas kunna presentera hjälmen vid en stor tävling eller mässa inom ett år, men säker kan man ju aldrig vara.

Och priset?

- Vi vet ännu inte exakt, men jag skulle tippa strax över medelpriset, strax över 1 000 kronor.

Erica Elmberg
erica.elmberg@hd.se
042-489 93 65

